



بررسی موارد خاص در حسابداری

تالیف: دکتر رضا جامعی

استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه کردستان

عضو جامعه حسابداران رسمی ایران (IACPA)

کارشناس رسمی دادگستری استان تهران (حسابداری و حسابرسی)

سرشناسه :	جامعی، رضا، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور :	بررسی موارد خاص در حسابداری مورد استفاده
دانشجویان کارشناسی ارشد حسابداری و مدیریت/تالیف رضا جامعی.	
مشخصات نشر :	تهران: گلگشت، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری :	۲۷۶ص: نمودار (رنگی).
شابک :	۹۷۸-۹۶۴-۵۹۴۸-۵۷-۱
وضعیت فهرست نویسی :	فیبا
یادداشت :	کتابنامه: ص. ۲۵۲-۲۶۰.
یادداشت :	غایه.
موضوع :	حسابداری -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع :	حسابداری قیمت تمام شده
موضوع :	مدیریت مالی



بررسی موارد خاص در حسابداری

تالیف: دکتر رضا جامعی

چاپ: اول

تیراژ: ۲۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۹۴۸-۵۷-۱

قیمت: ۱۷۵۰۰ تومان

چاپخانه: پیام

انتشارات گلگشت

۳۳۹۸۲۸۸۸

پیشگفتار

وجود اطلاعات مالی شفاف و قابل مقایسه رکن پاسخگویی و تصمیم‌گیری‌های اقتصادی آگاهانه و از ملزومات بی‌بدیل توسعه و رشد اقتصادی در بخش خصوصی و دولتی است. صاحبان سرمایه، اعتبار دهندگان، دولت و دیگر استفاده‌کنندگان برای تصمیم‌گیری در زمینه خرید، فروش، نگهداری سهام، اعطای وام، ارزیابی عملکرد مدیران، و دیگر تصمیمات اقتصادی مهم به اطلاعات مالی معتبر، مربوط و قابل فهم نیاز دارند. سرمایه‌گذاران زمانی در یک واحد اقتصادی سرمایه‌گذاری می‌کنند که اولاً درباره آن اطلاعات کافی (شامل اطلاعات مالی) داشته باشند و ثانیاً به این اطلاعات اطمینان کنند. اعتباردهندگان نیز بدون اطلاع از وضعیت مالی و عملکرد مالی یک واحد نمی‌توانند منابع مالی خود را در اختیار آن قرار دهند. همه این تصمیمات، سرنوشت اداره منابع کمیاب اقتصادی کشور را رقم می‌زند و بنابراین در صورتی که تصمیمات آگاهانه و مبتنی بر اطلاعات شفاف و قابل مقایسه نباشند، منابع اقتصادی تلف و اقتصاد کشور آسیب می‌بیند.

اگر چه اطلاعات مالی از منابع مختلف قابل استخراج است، لکن در حال حاضر صورت‌های مالی هسته اصلی منابع اطلاعات مالی را تشکیل می‌دهد و بنابراین باید از کیفیت مطلوبی برخوردار باشد. صورت‌های مالی زمانی از کیفیت مطلوب برخوردار خواهد بود که بر اساس ضوابط معتبر یعنی استانداردهای حسابداری تهیه شده باشد. استانداردهای حسابداری ضوابط شناسایی و اندازه‌گیری دارایی‌ها، بدهی‌ها، سرمایه، درآمدها و هزینه‌ها را مشخص می‌کند، در نتیجه دارای آثار و تبعات اقتصادی در حاکمیت شرکتی است، از این رو باید توسط مراجع مربوط و مسئولی تدوین شود.

با توجه به گسترش تحصیلات تکمیلی در سال‌های اخیر خلاء وجود یک منبع درسی فارسی برای درس "بررسی موارد خاص در حسابداری" حس می‌شد. لذا به آن شدم با همکاری دانشجویان کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه کردستان، این اثر را که حاصل چندین سال تدریس در دانشگاه‌های شیراز، کردستان و دانشگاه علوم تحقیقات می‌باشد را به جامعه علمی ایران عزیز تقدیم بنمایم.

مندرجات این کتاب شامل ۱۱ فصل به شرح زیر می‌باشد:

فصل ۱) حسابداری و گزارش‌گری مالی

فصل ۲) محیط‌های حسابداری

فصل ۳) بیانیه‌های مفاهیم حسابداری مالی آمریکا

فصل ۴) مفاهیم نظری گزارش‌گری مالی ایران

فصل ۵) کیفیت سود

فصل ۶) مدیریت و هموارسازی سود

فصل ۷) حاکمیت شرکتی: چارچوب مفهومی

فصل ۸) حاکمیت شرکتی: انواع سیستم‌ها و ساز و کارهای تأثیرگذار

فصل ۹) تنوری‌های پس از انرون

فصل ۱۰) حاکمیت شرکتی: سرمایه‌گذاران نهادی

فصل ۱۱) ترکیب‌های تجاری

این کتاب بر اساس سرفصل‌های مصوب کارشناسی ارشد حسابداری شورای گسترش آموزش عالی مصوب تیرماه ۱۳۹۳ جهت دانشجویان رشته حسابداری و سایر رشته‌های مرتبط تدوین گردیده است، در پایان هر فصل بعد از تبیین سرفصل‌های تعیین شده، جهت خودآزمایی دانشجویان و محققین پرسش‌های در راستای آن مطالب ارائه شده است.

در پایان جا دارد از زحمات کلیه دانشجویان کارشناسی ارشد خصوصاً خانم‌ها، مرضیه نوری‌زاده و مولود خانقلی که در ویرایش و صفحه‌آرایی این کتاب اهتمام ورزیدند، تشکر صمیمانه‌ای داشته باشم، همچنین از زحمات سرکار خانم ستور ییاسی که کار تایپ این اثر را انجام داده‌اند، نیز تشکر می‌نمایم.

دکتر رضا جامعی

مدیر گروه و استادیار حسابداری دانشگاه کردستان

مهرماه ۱۳۹۳ - سندج

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	فصل ۱: حسابداری و گزارشگری مالی.....
۱.....	اهداف آموزشی.....
۲.....	محیط حسابداری مالی.....
۲.....	صورت‌های مالی و گزارشگری مالی.....
۳.....	حسابداری و تخصیص سرمایه.....
۵.....	چالش‌های رو در روی حسابداری مالی.....
۶.....	اهداف صورت‌های مالی.....
۹.....	سطوح در گیر در مقررات گذاری حسابداری.....
۱۰.....	ماهیت استانداردهای حسابداری.....
۱۲.....	کمیته‌ی استانداردهای حسابداری ایران.....
۱۳.....	فرآیند تدوین استاندارد در ایران.....
۱۶.....	جوامع غیر دولتی حسابداری ایران.....
۱۷.....	پرسش‌های پایان فصل.....
۱۹.....	فصل ۲: محیط‌های حسابداری.....
۱۹.....	اهداف آموزشی.....
۲۰.....	مقدمه.....
۲۰.....	حسابداری و محیط.....
۲۸.....	گروه‌بندی حسابداری.....
۲۹.....	معرفی پنج مدل عمده‌ی حسابداری.....
۳۱.....	هیات استانداردهای بین‌المللی حسابداری.....
۳۲.....	انگلستان و کشورهای مشترک‌المنافع.....
۳۶.....	نمونه‌هایی از مدل اروپایی (کتینتال).....
۳۹.....	پرسش‌های پایان فصل.....

فصل ۳ بیانیه‌های مفاهیم حسابداری مالی آمریکا (SFAC)..... ۴۱

اهداف آموزشی ۴۱

تنوری حسابداری ۴۲

بیانیه‌ی مفاهیم شماره‌ی ۱: اهداف گزارشگری مالی توسط واحدهای تجاری ۴۴

بیانیه‌ی مفاهیم شماره‌ی ۲: ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری ۴۴

ویژگی‌های کیفی در مقابل یکدیگر ۴۶

ویژگی‌های کیفی بین‌المللی ۴۶

بیانیه‌ی مفاهیم شماره‌ی ۵: شناسایی و اندازه‌گیری در صورت‌های مالی ۴۷

عناصر صورت‌های مالی واحدهای تجاری ۵۲

پرسش‌های پایان فصل ۵۳

فصل ۴ مفاهیم نظری گزارشگری مالی ایران ۵۵

اهداف آموزشی ۵۵

مقدمه ۵۶

هدف صورت‌های مالی ۵۷

اجزای تعریف "هدف صورت‌های مالی" ۵۸

وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی ۵۹

خصوصیات کیفی اطلاعات مالی ۵۹

محدودیت‌های حاکم بر خصوصیات کیفی اطلاعات مالی ۶۳

عناصر صورت‌های مالی ۶۴

شناخت در صورت‌های مالی ۶۶

اندازه‌گیری در صورت‌های مالی ۶۷

نحوه‌ی ارائه‌ی اطلاعات در صورت‌های مالی ۷۰

پرسش‌های پایان فصل ۷۱

فصل ۵ کیفیت سود ۷۳

اهداف آموزشی ۷۳

مقدمه ۷۴

کیفیت سود ۷۶

۷۷	تصمیمات تاثیرگذار بر کیفیت سود
۷۸	فوائد ارزیابی کیفیت سود
۷۹	مدیریت سود و کیفیت سود
۸۰	ادبیات موجود پیرامون کیفیت سود
۸۳	پرسش‌های پایان فصل
۸۵	فصل ۶ مدیریت و هموارسازی سود
۸۵	اهداف آموزشی
۸۶	مقدمه
۸۶	مدیریت سود
۸۷	حدود و دامنه‌ی مدیریت سود
۸۹	انگیزه‌ها و اهداف مدیریت سود
۹۱	ابزارهای مدیریت سود
۹۲	هموارسازی سود
۹۳	انواع هموارسازی
۹۳	معیارهای شناخت هموارسازی
۹۴	انگیزه‌ها و اهداف هموارسازی سود
۹۵	پرسش‌های پایان فصل
۹۷	فصل ۷ حاکمیت شرکتی: چارچوب مفهومی
۹۷	اهداف آموزشی
۹۸	مقدمه
۹۹	تعابیر مختلف از حاکمیت شرکتی
۱۰۳	چارچوب نظری حاکمیت شرکتی
۱۰۳	تشریح نظریه‌ها
۱۰۳	نظریه‌ی نمایندگی
۱۰۶	نظریه‌ی مباشرت
۱۰۷	مقایسه‌ی نظریه‌ی نمایندگی و نظریه‌ی مباشرت
۱۰۸	نظریه‌ی هزینه معاملات

۱۰۸.....	مقایسه‌ی نظریه‌ی نمایندگی و نظریه‌ی هزینه‌ی معاملات
۱۰۹.....	نظریه‌ی ذی‌نفعان
۱۱۱.....	مقایسه‌ی نظریه‌ی نمایندگی با نظریه‌ی ذی‌نفعان
۱۱۳.....	پرسش‌های پایان فصل

فصل ۸ حاکمیت شرکتی: انواع سیستم‌ها و ساز و کارهای تاثیرگذار..... ۱۱۵

۱۱۵.....	اهداف آموزشی
۱۱۶.....	عوامل موثر بر نوع سیستم حاکمیت شرکتی
۱۱۶.....	انواع سیستم‌های حاکمیت شرکتی
۱۱۸.....	مقایسه‌ی سیستم درون‌سازمانی و سیستم برون‌سازمانی
۱۱۹.....	همگرایی جهانی در مورد سیستم حاکمیت شرکتی
۱۲۱.....	ساز و کارهای حاکمیت شرکتی
۱۳۲.....	تعامل ساز و کارهای حاکمیت شرکتی
۱۳۵.....	آئین‌نامه اصول راهبری شرکت (حاکمیت شرکتی) در ایران
۱۵۰.....	پرسش‌های پایان فصل

فصل ۹ تئوری‌های پس از انرون..... ۱۵۱

۱۵۱.....	اهداف آموزشی
۱۵۲.....	سرگذشت انرون
۱۵۲.....	فضای متقلبان‌های انرون
۱۵۳.....	رویدادهای مهم سال‌های پایانی حیات انرون
۱۵۶.....	مشکلات انرون برای مدل حاکمیت شرکتی
۱۵۷.....	استقلال حساب‌رسان
۱۵۸.....	حاکمیت شرکتی هیات مدیره محور
۱۵۹.....	حق اختیارهای خرید سهام به عنوان پاداش مدیران اجرایی
۱۶۰.....	طرح‌های بازنشت‌گذاری کارکنان
۱۶۲.....	سیر تطور حاکمیت شرکتی در آمریکا طی دو دهه‌ی اخیر
۱۶۶.....	تقسیم مسئولیت

۱۶۷.....	واکنش کنگره: قانون ساریتزر-آکسلی
۱۷۲.....	پرسش های پایان فصل
۱۷۳.....	فصل ۱۰ حاکمیت شرکتی: سرمایه گذاران نهادی
۱۷۳.....	اهداف آموزشی
۱۷۴.....	مقدمه
۱۷۶.....	اهداف و انگیزه های نهادها
۱۷۸.....	نقش نظارتی سرمایه گذاران نهادی
۱۷۹.....	سرمایه گذاران نهادی و ویژگی های پیش بینی سود
۱۷۹.....	سرمایه گذاران نهادی و میزان انعکاس سودهای آتی ر قیمت سهام
۱۸۱.....	سرمایه گذاران نهادی و انعکاس اطلاعات سود فصلی قبل از اعلام در قیمت سهام
۱۸۲.....	سرمایه گذاران نهادی و تمرکز بر سود کوتاه مدت یا بلندمدت
۱۸۴.....	سرمایه گذاران نهادی و عدم تقارن اطلاعات
۱۸۵.....	سرمایه گذاران نهادی و افشای اطلاعات
۱۸۶.....	پرسش های پایان فصل
۱۸۷.....	فصل ۱۱ ترکیب های تجاری
۱۸۸.....	مقدمه
۱۸۹.....	ترکیب
۱۸۹.....	ساختار ترکیب بر اساس نوع فعالیت و ارتباط تجاری
۱۸۹.....	اشکال ترکیب
۱۹۰.....	مفهوم ادغام و تحصیل
۱۹۲.....	مبانی نظری ادغام و تحصیل
۱۹۳.....	دلایل یا انگیزه های ادغام و تحصیل
۱۹۵.....	مبانی منطقی ادغام شرکت ها
۲۰۱.....	انواع ادغام شرکت ها
۲۰۲.....	خرید تملکی خصمانه در مقابل خرید تملکی دوستانه
۲۰۳.....	مقررات ادغام
۲۰۵.....	تجزیه و تحلیل ادغام

۲۰۸	نقش بانک‌های سرمایه‌گذاری
۲۱۵	مقررات مالیاتی ادغام در ایران
۲۱۷	معایب ادغام و تحصیل
۲۱۸	صورت‌های مالی تلفیقی و استانداردها
۲۲۱	روش‌های حسابداری ترکیب شرکت‌ها
۲۲۴	گزارشگری مالی در مورد انواع ترکیب‌های تجاری
۲۲۴	روش حسابداری ترکیب‌های تجاری
۲۳۰	تئوری‌های حاکم بر تهیه صورت‌های مالی تلفیقی
۲۳۷	تغییرات عمده در صورت‌های مالی تلفیقی
۲۳۹	اهم تغییرات استانداردهای جدید و تجدیدنظر شده
۲۵۲	پرسش‌های پایان فصل
۲۵۴	منابع و مآخذ
۲۶۳	نمایه